

# ANARXIU S-I-D-A

Amb el nom d'*Anarxiu sida*, el col·lectiu Equipo re (Aimar Arriola, Nancy Garín i Linda Valdés) ha desenvolupat un treball d'investigació i producció sobre la dimensió cultural, social i política de la continuada crisi del VIH/sida a l'Estat espanyol i a Xile, conjuntament amb casos d'estudi d'altres contextos d'Amèrica Llatina. El projecte aborda el VIH/sida no sols com una epidèmia mèdica, sinó com un canvi de paradigma visual, afectiu i econòmic en plena convivència amb la consolidació de les polítiques neoliberals i del procés de globalització.

Aquesta exposició dona continuïtat al projecte, atenent al context local –la ciutat de Barcelona– com a eix espacial i als anys noranta com a eix temporal. Aquest marc, abordat des de l'*Anarxiu sida*, es desplega aquí a partir d'un doble gest. El primer és el traçat de dues línies argumentals: l'una, les maneres de fer en l'esfera pública; l'altra, la farmacologització de la vida, on s'inclouen materials relatius a la ciutat de Barcelona, en diàleg amb d'altres referits a contextos com el País Basc, Galícia, València, Xile, Mèxic i Guatemala. De l'encreuament de totes dues, en sorgeix el segon gest, que comprèn el desenvolupament de tres casos d'estudi: l'acció del col·lectiu d'activisme cultural Act Up-Barcelona, la realització del mural de l'artista Keith Haring *Tots junts podem parar la sida* i la trobada de la sida amb l'heroïna.

## MANERES DE FER EN/L'ESFERA PÚBLICA

A la dècada dels noranta, la crisi de la sida i els activismes que l'acompanyen contribueixen al debat del que s'ha categoritzat com a «esfera pública» i passen a formar part de la proliferació de les seves interpretacions. També és aleshores quan l'«esfera pública» comença a veure's afectada per la globalització i la irrupció d'un nou paradigma polític i socioeco-

nòmic: el neoliberalisme. La privatització de l'espai públic i de la ciutat no sols com a espai de consum, sinó com a producte consumible, són aspectes protagonistes d'aquest canvi.

Barcelona canalitza les tensions d'aquell moment a través dels Jocs Olímpics de 1992. Es duen a terme canvis profunds en l'entramat urbà i social de la ciutat, un procés de modernització que desembocarà en l'anomenat *model Barcelona*. Els noranta també representen per a l'Estat espanyol l'etapa final de la transició democràtica i l'ingrés en el marc «normalitzador» de la Comunitat Econòmica Europea; és la dècada dels grans esdeveniments i la inversió en infraestructures, la dècada de l'«homologació» del país respecte a l'exterior.

En aquest context, la necessitat urgent de reacció que comporta la sida concentra la lluita en la recerca de visibilitat i la creació d'espais comuns de cures enfront de l'ocultació i l'estigmatització. A través de la juxtaposició de materials provinents de l'*Anarxiu sida* i del CED Centre d'Estudis i Documentació MACBA, aquesta primera línia argumental descriu un panorama no gens homogeni de significats i representacions d'allò públic a partir de la crisi de la sida.

## LA FARMACOLOGITZACIÓ DE LA VIDA

Mentre que el concepte de «medicalització», pensat amb Michel Foucault i Ivan Illich, es pot definir com la conquesta per part de la medicina moderna d'aquells cossos i expressions identificats com a patològics, la «farmacologització» de la vida seria el resultat de l'aliança dels coneixements mèdics amb el capital transnacional global. Sota el signe de la crisi de la sida, aquest procés arrenca amb l'enriquiment de les farmacèutiques gràcies a l'AZT. Per això, tot i que els antiretrovirals són una fita en la millora de les condicions de vida de les persones amb VIH, s'alcen veus que ens alerten sobre el lucre descarat de la indústria farmacèutica.

En aquest marc, l'any 1996 funciona com a data frontissa, definida per l'ús de combinacions de fàrmacs o Teràpia Antiretroviral de Gran Activitat (TARGA), que produeix un gir en l'anomenada pandèmia de la sida: el VIH/sida deixa de ser una qüestió de vida o mort, cosa que constitueix un punt d'inflexió per als espais de lluita.

Una selecció de documents provinents del CED del MACBA i de l'*Anarxiu sida* apunten a la cruïlla entre farmacologia, museu, representació i l'acció dels moviments socials al voltant d'aquestes qüestions. Aquesta línia argumental desplega un espai per a l'estudi i la conversa sobre la gestió política del cos i la salut.

## CASOS D'ESTUDI

### ACT UP-BARCELONA<sup>1</sup> TOTS JUNTS PODEM PARAR LA SIDA DE KEITH HARING<sup>2</sup> HEROÏNA<sup>3</sup>

El primer cas, Act Up-Barcelona, explica la història del grup a partir de documents públics i inèdits i la interlocució de diversos integrants, evitant la reducció simplista entre nord i sud, global i local, propi i aliè.

En arribar al 30è aniversari del mural de Keith Haring, aquest cas revisa els encreuaments que es produeixen entre polítiques de transformació urbana, polítiques culturals i polítiques de la nit, en relació amb la crisi de la sida.

I el tercer cas examina el moment d'entrada del VIH, que troba a Barcelona una via de propagació mortal: el consum d'heroïna. Això dona pas a un complex i difús entramat d'estigmatització, desatenció, control, invisibilització i mort.

<sup>1</sup> 15 novembre, 2018 – 14 gener, 2019

<sup>2</sup> 15 gener – 4 març, 2019

<sup>3</sup> 5 març – 18 abril, 2019

## TRACTAMENTS COMPLEMENTARIS

### GRUP D'ESTUDI SOBRE FARMACOLOGITZACIÓ I ESFERA PÚBLICA

L'exposició s'acompanyarà d'un grup d'estudi que centrarà el seu enfocament en les línies argumentals del projecte: la farmacologització de la vida i el debat sobre l'anomenada esfera pública, en relació amb el moment present.

Del 7 de novembre de 2018 al 8 de maig de 2019

## ACTIVITATS

### 17 de novembre PARLEM DE... La sida Visita comentada a l'exposició

A càrrec d'Equipo re (Aimar Arriola, Nancy Garín i Linda Valdés), comissaris de l'exposició.

Dissabte, 17 de novembre de 2018, a les 18 h. Sales d'exposició. Entrada gratuïta amb inscripció.

### 28 de novembre 30 ANYS + Projecció / Estrena del documental

El matí del 27 de febrer de 1989, Keith Haring va intervenir a la plaça Salvador Seguí del Raval amb el mural *Tots junts podem parar la sida*. Realitzadors: Lulu Martorell i Roger la Puente, amb la col·laboració de César Melero. Activitat entorn del Dia Mundial de la Lluita contra la Sida.

Dimecres, 28 de novembre de 2018, a les 19 h. Auditori Meier. Entrada gratuïta.

-----

Les activitats que tindran lloc a partir de 2019 es podran consultar a [www.macba.cat](http://www.macba.cat).

▼ Mentre que, durant les primeres dues dècades de la crisi del VIH/sida, les prioritats eren la prevenció i la supervivència, aquest projecte assumeix que, avui dia, la realitat de viure amb VIH és diferent segons per a qui i segons on. A Barcelona, viure amb VIH el 2018 no implica necessàriament transmissió o mort. En altres contextos, però, la realitat és ben diferent. Com a mostra, un botó: el 2018, Xile ha declarat el VIH «una emergència nacional», a causa del rebrot de transmissions sumat a la falta d'accés a teràpies actualitzades. De la mateixa manera que la crisi del VIH continua, les respostes han de continuar.

Exposició organitzada i produïda pel MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona. Comissaris: Equipo re (Aimar Arriola, Nancy Garín i Linda Valdés). Disseny: Roger Adam.

ANARXIU SIDA forma part d'*Our Many Europes*, un programa de la confederació europea de museus "L'Internationale" i cofinançat pel Programa Europa Creativa de la Unió Europea. Els membres de "L'Internationale" (Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen; Moderna Galerija (MG + msum), Ljubljana; Van Abbemuseum, Països Baixos; MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona; Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie; SALT Research and Programs, Istanbul i Ankara; i Museo Reina Sofía, Madrid) i els seus socis del National College of Art and Design (NCAD), Dublín i Valand Academy (Göteborg University) estan presentant més de 40 activitats públiques (conferències, exposicions, tallers) des d'ara fins al maig de 2022.

**l'internationale**  
MOHNSLUM



Cofinançat pel  
programa Europa Creativa  
de la Unió Europea

**MAC  
BA**

[macba.cat](http://macba.cat)



Plaça dels Àngels, 1  
08001 Barcelona

Exposició  
del 15 de novembre de  
2018 al 18 d'abril de 2019

#### Horaris

Exposició oberta al públic a la planta baixa del Centre d'Estudis i Documentació MACBA.  
De dilluns a divendres, de 10 a 19 h. Festius, tancat